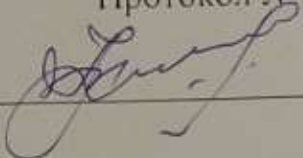

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан економічного факультету

Анатолій ДІБРОВА
« 20 05 » 2022 р.

«РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри організації
підприємництва та біржової діяльності
Протокол №16 від "12" травня 2022 р.

Завідувач кафедри
Микола ІЛЬЧУК

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Підприємництво,
торгівля та біржова діяльність»

Валентина ЯВОРСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

„ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА ”

Спеціальність	076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”
Освітня програма	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Факультет	Економічний
Розробники:	д.е.н., доцент Радько В.І.,

Опис навчальної дисципліни

Організація виробництва

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній ступінь		
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»	
Спеціальність	076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	
Освітня програма	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	
Освітній ступінь	Бакалавр	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання (СТ)	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	3	
Семестр	2	
Лекційні заняття	30 год.	
Практичні, семінарські заняття	30 год.	
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	90 год	
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4 год.	

1. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є формування системи теоретичних знань з раціональної організації виробництва та набуття практичних навиків обґрунтування організаційних заходів щодо підвищення ефективності функціонування підприємства.

Завдання дисципліни полягає в тому, щоб розкрити теоретичні засади із раціональної організації виробництва в аграрних формуваннях та набуття практичних навиків щодо обґрунтування доцільності впровадження організаційних проектів з розвитку виробничих систем підприємства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: теоретичні основи організації виробництва; організацію комплексної підготовки виробництва та процес організаційного проектування та раціоналізації виробничих систем; організацію діяльності підрозділів основного виробництва та виробничої інфраструктури підприємства.

вміти: впроваджувати заходи, які спрямовані на гармонійне поєднання типів і методів організації виробництва з метою забезпечення оптимізації виробничих процесів, ефективного використання їх основних елементів та досягнення високих виробничих і економічних показників в діяльності підприємства; обґрунтовувати організаційні заходи щодо забезпечення зростання продуктивності праці шляхом удосконалення її організації, високої якості виробленої продукції та її конкурентоспроможності; розробляти та економічно обґрунтовувати доцільність впровадження організаційних проектів з розвитку виробничих систем підприємства.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

СК 11. Здатність до організації підприємницької та торговельної діяльності в аграрній сфері за умов використання інноваційних підходів та міжнародної комерції в агробізнесі.

програмні результати навчання

ПРН4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ПРН8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

ПРН17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

ПРН21. Застосовувати знання й уміння для забезпечення організації аграрного виробництва і реалізації сільськогосподарської продукції за умов використання ефективних технологій у рослинництві та тваринництві.

ПРН22. Вміти здійснювати організацію підприємницької, торговельної, біржової діяльності у сфері агробізнесу.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:
- повного терміну денної (заочної) форми навчання;
  - скороченого терміну навчання

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА

Тема 1. Теоретичні засади організації виробництва.

Процес організації: зміст, елементи процесу організації, суб'єкти організації. Сутність організації виробництва. Предмет і об'єкт вивчення курсу. Методи дослідження організації виробництва.

Системна концепція організації виробництва. Поняття виробничої системи, її складові елементи та структура. Інформаційні та матеріальні потоки виробничої системи. Класифікація виробничих систем. Взаємодія виробничої системи із зовнішнім середовищем.

Закони формування і функціонування виробничих систем. Закони статистики організації виробничих систем. Закони розвитку виробничих систем: синергії, пропускну здатності, оптимального співвідношення параметрів, інерції, еластичності, безперервності вдосконалення. Загальні відмінні особливості і властивості виробничих систем.

Принципи організації виробництва: пропорційність, прямоточність, оптимальність, безперервність, ритмічність, гнучкість, системність тощо.

Тема 2. Система ведення господарства

Поняття системи ведення господарства, її роль в організації діяльності різних видів сільськогосподарських підприємств. Фактори, що визначають формування системи ведення господарства. Порядок обґрунтування системи господарства в сільськогосподарських підприємствах.

Системи господарства за галузями і елементами виробництва. Система галузей рослинництва, її елементи та їх організаційно-економічне значення. Система галузей тваринництва, її елементи та їх організаційно-економічне значення. Система допоміжних, обслуговуючих і підсобних промислових виробництв, її елементи та їх організаційно-економічне значення.

Тема 3. Види підприємств і об'єднань, їх організаційно-економічні основи

Види та організаційно-правові форми сільськогосподарських підприємств. Організаційно-економічні основи недержавних сільськогосподарських підприємств. Організаційно-економічні основи державних сільськогосподарських підприємств.

Види та організаційно-економічні основи об'єднань підприємств.

Тема 4. Організація виробничого процесу на підприємстві в просторі та часі. Типи і методи організації виробництва.

Сутність, зміст і структура виробничого процесу. Класифікаційні ознаки основних, допоміжних і обслуговуючих виробничих процесів. Характеристика стадій основного виробництва різних галузей. Характеристика, правила й порядок розробки технологічних операцій і процесів. Чинники, що впливають на структуру виробничого процесу. Особливості розподілу виробничих процесів за характером об'єкта виробництва.

Сутність і призначення принципів раціональної організації виробничого процесу: диференціації, концентрації, інтеграції, спеціалізації, пропорційності, паралельності,

безперервності, ритмічності, автоматичності, гнучкості. Об'єкти й результати комплексного застосування принципів організації виробничого процесу.

Поняття типу організації виробництва. Порівняльна техніко-економічна характеристика організаційних типів виробництва. Організаційно-технічний рівень виробництва: сутність, методи визначення.

Сутність методу організації виробництва у просторі та часі. Характеристика перервного, напівперервного й безперервного виробничого процесу. Одиничний, партійний та потоковий методи організації виробництва. Чинники, що визначають вибір методів організації виробництва.

Тема 5. Організація використання землі

Організація використання земельних ресурсів у сільськогосподарських підприємствах. Види сільськогосподарських угідь. Організаційно-економічне обґрунтування землекористування. Правові основи землекористування в Україні. Державний земельний кадастр. Організація кількісного і якісного обліку земель, трансформація земель, державний контроль за використанням і охороною земель.

Поняття землеустрою. Проекти землеустрою. Необхідність впровадження соціально-економічних та екологічних заходів, які спрямовані на регулювання земельних відносин та раціональної організації території суб'єктів господарювання.

Тема 6. Організація використання засобів виробництва в сільськогосподарських підприємствах

Поняття і склад засобів виробництва. Амортизація основних засобів. Комплектування підприємства засобами виробництва та методика визначення потреби підприємства в тракторах і сільськогосподарських машинах. Основні шляхи організації їх раціонального використання.

Організація внутрішньогосподарського транспорту. Визначення потреби підприємства в транспортних засобах та організація їх раціонального використання.

Організація технічного обслуговування, ремонту та зберігання техніки.

Тема 7. Суспільні форми організації виробництва

Види суспільних форм організації виробництва: концентрація (деконцентрація), спеціалізація, конверсія, кооперування, комбінування і диверсифікація.

Спеціалізація і поєднання галузей сільськогосподарських підприємств. Поняття, економічний зміст і значення спеціалізації сільськогосподарських підприємств. Фактори і форми спеціалізації. Показники і рівень спеціалізації. Виробничі типи підприємств.

Розміри сільськогосподарських підприємств. Показники розмірів сільськогосподарських підприємств. Раціональні розміри сільськогосподарських підприємств. Поєднання великого, середнього і дрібного виробництва.

Змістовний модуль 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ОСНОВНОГО ВИРОБНИЦТВА ТА ВИРОБНИЧОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Тема 8. Організація рільництва

Завдання і спеціалізація рільництва. Сутність та економічна оцінка застосування інтенсивних технологій у рільництві. Організація системи сівозмін і структури посівних площ. Економічна оцінка варіанту технологічного процесу.

Організація виробництва зерна. Організації виробничих процесів при виробництві зерна. Організація праці та виробничих процесів під час збирання врожаю зернових культур.

Тема 9. Організація кормовиробництва, овочівництва, садівництва і виноградарства

Сутність кормової бази та системи кормовиробництва. Типи кормовиробництва та годівлі тварин. Кормовий план і баланс кормів. Організація польового кормовиробництва. Організація використання природних кормових угідь.

Організація овочівництва відкритого ґрунту. Організація овочівництва закритого ґрунту.

Виробничі типи спеціалізованих садівницьких і виноградарських підприємств та їх раціональні розміри. Організація садообороту та території садів і виноградників. Організація праці та виробничих процесів в садівництві й виноградарстві.

Тема 10. Організація галузі скотарства

Розвиток галузі скотарства в Україні та ефективність виробництва продукції.

Елементи технології виробництва продукції скотарства. Виробничі типи спеціалізованих скотарських підприємств і виробничих об'єднань. Поєднання скотарства з іншими галузями в підприємствах виробничих типів. Раціональні розміри підприємств, комплексів і ферм різних виробничих напрямів. Організація відтворення стада великої рогатої худоби. Організаційно-економічне обґрунтування структури та обороту стада, рівномірних і сезонних отелень і надходження продукції. Організація виробництва молока. Особливості організації потоково-цехової системи виробництва молока. Організація дорощування і відгодівлі великої рогатої худоби. Організація основних виробничих процесів у скотарстві.

Розвиток ринку продукції скотарства в Україні. Ринок молока та молочних продуктів. Ринок яловичини.

Тема 11. Організація галузі свинарства

Розвиток галузі свинарства в Україні та ефективність виробництва продукції.

Елементи технології виробництва продукції свинарства. Типи і розміри свинарських підприємств. Організація відтворення стада свиней за різних напрямів розвитку галузі в різних типах спеціалізованих підприємств. Організаційно-економічне обґрунтування структури і обороту стада, раціональних систем одержання приплоду.

Види та організація відгодівлі свиней. Особливості організації виробництва свинини на промисловій основі. Розміри цехів технологічних груп тварин, обсяг виробництва продукції. Організаційно-економічне обґрунтування поточності і ритмічності виробництва у галузі. Організація основних виробничих процесів у свинарстві.

Розвиток ринку продукції свинарства в Україні.

Тема 12. Організація галузі птахівництва

Розвиток галузі птахівництва в Україні та ефективність виробництва продукції.

Елементи технології виробництва продукції птахівництва. Виробничі типи спеціалізованих птахівницьких підприємств. Раціональні розміри птахівницьких підприємств, різних виробничих напрямів. Інтеграційні формування у птахівництві.

Системи і способи утримання птиці, їх організаційно-економічне обґрунтування. Організація промислового виробництва продукції птахівництва. Організація відтворення стада птиці на племінних і товарних підприємствах. Організаційно-економічне обґрунтування структури та обороту стада і надходження продукції. Організація інкубації яєць, вирощування і утримання ремонтного молодняка, поголів'я батьківського стада, промислового стада.

Розвиток ринку продукції птахівництва в Україні. Ринок яєць та продуктів їх переробки. Ринок м'яса птиці.

Тема 13. Організація допоміжних і обслуговуючих виробництв

Необхідність та передумови розвитку підсобних виробництв та промислів. Класифікація підсобних виробництв та їх подальший розвиток.

Класифікація переробних підприємств. Сучасні тенденції організації переробних підприємств та механізмів підвищення рівня прибутковості господарювання.

Завдання та структура транспортного господарства. Системи організації внутрішньозаводських транспортних потоків. Визначення величини вантажопотоків, вантажообігу та системи перевезень. Класифікація транспортних засобів. Вибір транспортної системи й розрахунок потреби в рухомому складі. Показники використання транспортних засобів. Організація транспортного обслуговування робочих систем. Шляхи вдосконалення роботи транспортного господарства на підприємстві.

Тема 14. Організаційно-виробниче забезпечення якості та конкурентоспроможності продукції

Еволюція технології та поняття якості. Основні вимоги до якості продукції. Класифікація показників якості. Стандартизація процесів, продукції та послуг. Засоби вимірювання та методи оцінювання якості. Система забезпечення якості та її елементи.

Системне управління якістю на основі ДСТУ ISO 9000-2001. Моделі системи якості. Елементи системи якості. Документація системи якості. Особливості системи якості в аграрному виробництві та продуктів її переробки. Зарубіжний досвід управління якістю продукції. Види й методи технічного контролю якості: попереджувальний, статистичний. Розрахунки параметрів якості. Статистичне регулювання технологічних процесів і приймальний контроль. Сутнісно-змістова характеристика конкурентоспроможності продукції та методів розрахунку.

Сутність і завдання сертифікації продукції. Атестація виробництв. Сертифікація систем якості. Оцінювання якості проектів, технологій.

Тема 15. Організація комплексної підготовки виробництва до випуску нової продукції

Система створення та освоєння нової продукції. Життєвий цикл продукції (процесів) та характеристика етапів. Сучасні концептуальні підходи до зміни продукту. Сутність комплексної підготовки виробництва та її складові. Особливості створення та освоєння продукту: етапи, процедури. Організаційні форми й методи досліджень, проектування та освоєння виробів.

Організація і планування підготовки виробництва нової продукції. Проектування організації виробництва. Зміст та етапи організаційно-планової підготовки виробництва. Методи переорієнтації підприємства на випуск нової продукції та економічна оцінка доцільності впровадження нової продукції.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усь-ого	у тому числі					усь-ого	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи організації виробництва														
Тема 1. Теоретичні засади організації виробництва	1	10	2	2			6							
Тема 2. Система ведення господарства	2	10	2	2			6							
Тема 3. Види підприємств і об'єднань, їх організаційно економічні основи	3	10	2	2			6							
Тема 4. Організація виробничого процесу на підприємстві в просторі та часі. Типи і методи організації виробництва	4	10	2	2			6							
Тема 5. Організація використання землі	5	10	2	2			6							
Тема 6. Організація використання засобів виробництва	6	10	2	2			6							
Тема 7. Суспільні форми організації виробництва	7	10	2	2			6							
Разом за змістовим модулем 1	70		14	14			42							
Змістовий модуль 2. Організація діяльності підрозділів основного виробництва та виробничої інфраструктури														
Тема 8 Організація рільництва	8		2	2			6							
Тема 9 Організація кормовиробництва, овочівництва садівництва і виноградарства	9		2	2			6							
Тема 10. Організація галузі скотарства	10		2	2			6							
Тема 11. Організація галузі свинарства	11		2	2			6							
Тема 12. Організація галузі птахівництва	12		2	2			6							

Тема 13. Організація допоміжних і обслуговуючих виробництв	13		2	2			6					
Тема 14. Організаційно виробниче забезпечення якості та конкурентоспроможності продукції	14		2	2			6					
Тема 15. Комплексна підготовка виробництва до випуску нової продукції	15		2	2			6					
Разом за змістовим модулем 2	80		16	16			48					
Усього годин	150		30	30			90					

4. Теми семінарських занять *(навчальним планом не передбачені)*

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Визначення рівня безбиткового обсягу виробництва продукції	2
2	Планування урожайності сільськогосподарських культур	2
3	Економічна оцінка сільськогосподарських культур	2
4	Організація сівозмін та обґрунтування структури посівних площ	3
5	Виробнича програма з рослинництва	3
6	Організація насінництва	2
7	Організація використання продукції рослинництва	2
8	Визначення безбиткового обсягу виробництва продукції тваринництва	2
9	Рух поголів'я ВРХ. Визначення обсягів виробництва продукції вирощування та обсягів реалізації м'яса ВРХ	3
10	Визначення обсягу виробництва і реалізації молока	3
11	Організація свинарства	3
12	Організація птахівництва	3
	Разом	30

6. Теми лабораторних занять *(навчальним планом не передбачені)*

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

1. Що вивчає наука „Організація виробництва”

1	наукові основи організації виробництва
2	організацію галузей рослинництва, тваринництва, допоміжних та підсобних
3	виробничий потенціал сільськогосподарських підприємств
4	всі відповіді правильні

2. Ефективність сільськогосподарського виробництва характеризується

1	валовою виручкою
2	прибутком
3	мінімальними затратами
4	відношенням прибутків до витрат на їх отримання

3. Повне товариство – це:

1	юридична особа, яка має статутний фонд поділений на частки, які визначені в установчих документах, і учасники несуть відповідальність усім своїм майном
2	господарське товариство, яке має статутний фонд поділений на частки, які визначені в установчих документах, в якому учасники займаються спільною підприємницькою діяльністю і несуть солідарну відповідальність усім своїм майном
3	юридична особа, яка має статутний фонд поділений на частки, які визначені в установчих документах, учасники несуть відповідальність усім своїм майном, а прибуток розподіляється пропорційно до часток вкладів
4	господарське товариство, яке має статутний фонд поділений на частки, які визначені в установчих документах, в якому учасники несуть відповідальність усім своїм майном

4. Підприємство в якому всі учасники займаються підприємницькою діяльністю називається

1	виробничий кооператив
2	спільне товариство
3	повне товариство
4	товариство з додатковою відповідальністю

5. Які характерні ознаки корпорацій

1	низькі виробничі витрати
2	широкі можливості отримання кредиту
3	Залучення додаткових коштів шляхом випуску акцій
4	прибуток розподіляється між учасниками

6. Де проводиться державна реєстрація підприємницької діяльності

1	у відділенні Фонду соціального страхування
2	у виконавчому комітеті міської або районної ради в місті або в районній державній адміністрації
3	в управлінні статистики
4	у відділенні Пенсійного фонду

7. При створенні підприємства плановий статутний фонд складає 100000 грн. Учасники вносять свої частки майном. Розрахуйте мінімально необхідну суму, яку необхідно внести в статутний фонд для державної реєстрації підприємства

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

8. Схема „єдиного вікна” не передбачає постановку на облік

1	у відділенні банку
2	у відділенні пенсійного фонду
3	у районній державній адміністрації
4	у фонді соціального страхування на випадок безробіття

9. Основною метою створення господарського товариства є отримання :

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

10. Що передбачає система „єдиного вікна”

1	розробку бізнес-плану
2	підготовку та розробку установчих документів
3	державну реєстрацію та післяреєстраційне оформлення
4	формування статутного фонду

11. Три засновники створюють товариство з обмеженою відповідальністю. Плановий статутний фонд складає 60000 грн. Всі засновники вносять свої частки грошовими коштами. Яку суму необхідно внести в статутний фонд для реєстрації підприємства

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

12. Головним засобом виробництва та предметом праці у сільському господарстві є

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

13. Розрахуйте планову посівну площу, якщо

- зобов'язання по договорах – 4000 ц
- насіннєвий фонд – 300 ц
- страховий фонд – 50 ц
- планова урожайність – 50 ц/га

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

14. В якому розділі бізнес-плану аналізується структура управління підприємством

1	виробничий план
2	резюме
3	організаційний план
4	опис підприємства та його продукції

15. Відношення рівня продажу до рівня виробленої продукції – це

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

16. Скільки місяців триває період тільності корів

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

17. Скільки місяців триває сухостійний період

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

18. Річний приріст живої маси теличок розраховується як

1	$(\text{середньорічне поголів'я}) \times (\text{середньодобовий приріст}) \times 365$
2	$(\text{середньорічне поголів'я}) \times (\text{середньодобовий приріст}) / 30$
3	$(\text{середньорічне поголів'я}) / (\text{середньодобовий приріст}) \times 90$
4	$(\text{середньорічне поголів'я}) / (\text{середньодобовий приріст}) / 180$

19. Скільки місяців триває лактація у корів

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

20. Розрахуйте надій молока за лактацію в 10 місяців, якщо річний надій молока від 1 корови складає 4200 кг

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

21. Базисна жирність молока

1	2,3%
2	3,4%
3	1,7%
4	4,5%

22. Визначити плановий дохід від реалізації молока при умові

- обсяги реалізації молока

березень – 1000 ц (жирність молока 3,74%)

квітень - 1100 ц (жирність молока 3,4%)

травень – 1150 ц (жирність молока 3,4%)

- ціна реалізації при базисній жирності (3,4%) становить 1,80 грн/кг

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

23. Яка із вказаних статей витрат не відноситься до складу статей калькулювання собівартості продукції рослинництва

1	Витрати на оплату праці
2	Сировина і матеріали
3	Паливо і мастильні матеріали
4	Всі відповіді правильні

24. Визначити планову собівартість вирощування 1 ц зерна озимої пшениці, якщо:

- витрати на його отримання 500000 грн

- втрати за рахунок домішок – 10%

- урожайність 45 ц/га

площа посіву 100 га

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

25. Який показник економічної ефективності характеризується відношенням прибутку до собівартості

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

26. До основних принципів господарського розрахунку відносять

1	контроль за діяльністю підприємства
2	самостійність, самоуправління та самоокупність
3	створення умов для зменшення податкового тиску
4	виробництво більшого обсягу високоякісної продукції

27. Яка кормова культура вважається еталоном для визначення поживності корму підприємств однієї галузі – це:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

28. Розрахуйте який обсяг молока буде зараховано молокозаводом для розрахунку з сільськогосподарським підприємством, якщо

- вироблено:

у січні – 100 ц

у лютому 120 ц

- закупівельна ціна, грн/ц

у січні – 180

у лютому – 200

у березні – 140 ц

у березні – 200

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

29. Який спосіб утримання промислового стада курей несучок є найбільш поширеним і вигідним на птахофабриках ?

1	Клітковий
2	Вигульний
3	Вольєрний
4	Комбінований

30. Розрахуйте обсяг реалізації молока за I квартал, якщо:

- вироблено:

- рівень реалізації

у січні – 100 ц

у січні – 80%

у лютому 120 ц

у лютому – 90%

у березні – 140 ц

у березні – 85%

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

8. Методи навчання

Методами навчання є способи спільної діяльності й спілкування викладача і здобувачів вищої освіти, що забезпечують вироблення позитивної мотивації навчання, оволодіння системою професійних знань, умінь і навичок, формування наукового світогляду, розвиток пізнавальних сил, культури розумової праці майбутніх фахівців.

Під час навчального процесу використовуються наступні методи навчання:

Залежно від джерела знань: словесні (пояснення, бесіда, дискусія, діалог); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (рішення задач, ділові ігри).

За характером пізнавальної діяльності: пояснювально-наочний проблемний виклад; частково-пошуковий та дослідницький методи.

За місцем в навчальній діяльності:

- методи організації й здійснення навчальної діяльності, що поєднують словесні, наочні і практичні методи; репродуктивні й проблемно-пошукові; методи навчальної роботи під керівництвом викладача й методи самостійної роботи здобувачів вищої освіти;

- методи контролю й самоконтролю за навчальною діяльністю: методи усного, письмового контролю; індивідуального й фронтального, тематичного і систематичного контролю.

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти передбачено застосування таких навчальних технологій:

- *робота в малих групах* дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного здобувача вищої освіти в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування;

- *семінари-дискусії* передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів;

- *мозкові атаки* – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити як найбільшу кількість ідей за обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію;

- *кейс-метод* – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності фахівців і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу;

- презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для подання певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації.

9. Форми контролю.

Відповідно до «Положення про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України», затвердженого вченою радою НУБіП України 27 грудня 2019 року, протокол № 5, видами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу і має визначити рівень знань здобувачів вищої освіти з програмного матеріалу, отриманих під час усіх видів занять і самостійної роботи.

Форми та методи проведення проміжної атестації, засвоєння програмного матеріалу розробляються лектором дисципліни і затверджується відповідною кафедрою у вигляді тестування, письмової контрольної роботи, колоквиуму тощо, що можна оцінити чисельно.

Засвоєння здобувачем вищої освіти програмного матеріалу вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою.

Семестрова атестація проводиться у формах семестрового екзамену або семестрового заліку з конкретної навчальної дисципліни.

Семестровий екзамен - це форма підсумкової атестації засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр.

Семестровий залік - це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу (виконаних ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях та під час самостійної роботи) з навчальної дисципліни за семестр.

Диференційований залік - це форма атестації, що дозволяє оцінити виконання та засвоєння здобувачем вищої освіти програми виробничої практики, підготовки та захисту курсової роботи (проекту) .

Здобувачі вищої освіти зобов'язані складати екзамени і заліки відповідно до вимог робочого навчального плану у терміни, передбачені графіком освітнього процесу. Зміст екзаменів і заліків визначається робочими навчальними програмами дисциплін.

Зміст екзаменів і заліків визначається робочими навчальними програмами дисциплін.

10. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання студента відбувається згідно положенням «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 27.02.2019 р. Кожний змістовий модуль оцінюється за 100-бальною шкалою.

Оцінка національна	Рейтинг студента, бали
Відмінно	90-100
Добре	74-89
Задовільно	60-73
Незадовільно	0-59

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **R**_{дис} (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **R**_{нр} (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс з дисципліни «Організація виробництва». URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2612>
2. Організація і планування виробництва в аграрних формуваннях навч. посіб./ за ред. М.М.Ільчука. Київ : ЗАТ "Нічлава", 2012, 320 с.
3. Ільчук М.М., Коновал І.А. Організація та планування сільськогосподарського виробництва. Навч. посібник. – К.: «Нічлава», 2013. – 55 с.

12. Рекомендована література

Основна:

1. Організація і планування сільськогосподарського виробництва: навч. посіб./ за ред. М.М. Ільчука. Київ : ЗАТ "Нічлава", 2012. 304 с.
2. Козик В. В., Гавриляк А. С., Петрушка Т. О. Організація виробництва : підручник. Львів, Видавництво Львівської політехніки, 2020. 256 с.
3. Організація та планування виробництва в аграрних формуваннях: навч. посіб./ за ред. М.М. Ільчука, І.А. Коновала. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2017. 56 с.
4. Організація виробництва : підручник / за ред. А. І. Яковлев. Харків : НТУ "ХПІ", 2016. 436 с.
5. Організація виробництва : навч. посіб. / за ред. Г.Є. Мазнева. Харків : Вид-во «Майдан», 2013. 604 с.
6. Петров В. М. Організація виробництва та планування діяльності на підприємствах АПК: навч. посібник. Харків, Майдан, 2016. 362 с.
7. Прохорова В. В. Організація виробництва : навч. посібник. Харків, Вид-во Іванченка І.С. 2018. 275 с.

Допоміжна:

8. Васильков В.Г. Організація виробництва: навч. посіб. Київ, КНЕУ, 2008. 524 с.
9. Гриньова В. М. Організація виробництва: підруч. Київ, Знання, 2009. 582 с.
10. Організація виробництва : навч. посіб. Харків: Вид-во «Майдан», 2013. 604 с.
11. Ільчук М.М., Коновал І.А. Бізнес-планування підприємницької діяльності в АПК : навч. посіб. Київ, ЗАТ «Нічлава», 2013. 308 с.
12. Кукоба В. П. Організаційне проектування підприємства : навч. посіб. Київ, КНЕУ, 2014. 420 с.
13. Організація виробництва : навч. посіб. / В.О. Онищенко, О.В. Редкін, М.П. Нестеренко, Д.М. Толкачов. Полтава : ПолтНТУ, 2015. 217 с.
14. Петрович Й.М., Захарчин Г.М. Організація виробництва : підручник. Львів, «Магнолія плюс», 2004. 400 с.
15. Петрович Й.М., Захарчин Г.М., Буняк С.О. Організація виробництва. Київ, «Центр навчальної літератури», 2005. 336 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України : вебсайт. URL: <https://www.rada.gov.ua/> (дата звернення: 1.06.2022).
2. Міністерство аграрної політики та продовольства України : вебсайт. URL: <https://minagro.gov.ua/> (дата звернення: 1.06.2022).

3. Державна служба статистики України : вебсайт. URL: www.ukrstat.gov.ua (дата звернення: 1.06.2022).
4. Агробізнес: український агропортал : вебсайт. URL: www.agrobiznes.com.ua (дата звернення: 1.06.2022).
5. УкрАгроКонсалт : вебсайт. URL: <https://ukragroconsult.com> (дата звернення: 1.06.2022).
6. Eurostat : вебсайт. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat> (дата звернення: 1.06.2022).
7. Food and Agriculture Organization of the United Nations : вебсайт. URL: <https://www.fao.org/home/en/> (дата звернення: 1.06.2022).
8. US Department of Agriculture : вебсайт. URL: <https://www.usda.gov/> (дата звернення: 1.06.2022).